

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Felisa Errasti Onagoitia

Elorrio, Bizkaia
(1926)

Aurkibidea

Biografia

Berio auzoko Onagoitia baserrian jaio zen. Baserriko lanetan jardun zuen gazte-denboran. Tratuarekin Eibarko plazara joan ohi zen, Elgetaraino astoaz eta handik autobusez. Alargun geratu zen gazterik, hamar urtez azpiko hiru seme-alabarekin. Baserria erre zitzaien sasoitsu hartan. Kalera jaitsi eta Funcor Kooperatiban egin zuen beharra hamazazpi urtez. Hamalau emakume bakarrik ei ziren ia 800 langileko kooperatiban.

Zintak

ELO-021

- **Proiektua:** Elorrioko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elexpuru, Juan Martin
- **Data:** 2010-04-28
- **Iraupena:** 67 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin
- **Transkribatzailea(k):** Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. Gazte-denbora gogorra Felisak

- **Erref:** ELO-021/001
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Datu pertsonalak. Berrion jaio. Hamazazpi urterekin aita hil Felisari. Urtebete Bilbon ikastetxe batean. Gero Donostian kriada "sartu eta urten" bost urtez. Ez litzateke bueltatuko ezergatik ere gazte-denborara.

2. Fabrikan lan egiteko eskaintza amak

- **Erref:** ELO-021/002
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:02:12. **Bukatu:** 00:03:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Aita hil zenean, fabrika lan egiteko eskaintza egin zioten amari, baina ez zuen onartu. Hutsegite larria, Felisaren ustez.

3. Jostailuak, jolasak, kantuak

- **Erref:** ELO-021/004
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:05:03. **Bukatu:** 00:07:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Umetan ez zuten Erregenetan erregalorik. Berak ere estu hezi ditu ondorengoak. Klean jendea ezer egin gabe ikusten duenean, "honek ezin dau aguentau" pentsatzen du. "Erromala" (sokasalto) umetako jolasa. Dantzan, kantuan... Bizimodu sanoa.

4. Galdaratik artoa eta esnea jaten zuen familia

- **Erref:** ELO-021/011
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:15:37. **Bukatu:** 00:17:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Baserría » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

<p>Taloa gustura jaten zuten. Errotik esnea jetzi ahal, bota artoa mehe ebakita eta hainbat familiak galdaratik nola jaten zuten. Orain milionarioak baino hobeto bizi ei gara.</p>

5. Iratan

- **Erref:** ELO-021/013
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:17:48. **Bukatu:** 00:20:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Santa Maiña eta Erdella mendietara joaten ziren iratan. Hogeitaka burdikada ekartzen zituen Martxelek. Satsari buelta ematen zitzaion ilberan. Kortako leihoak itxita edukitzen ziren, ganaduentzat haizea txarra zelakoan.

Transkripzioa

-Udazkenian iratan eitten ziñuen?
-F-Baitta, baitta. Hori zetan esan be eztak
-Nora joaten ziñaten idatara? Zela eitten ziñuen?
-M-Irixekin, eta behixak beste pare bat, eta hor Santamaiña, Erdella, Mendisolo... Horraxe mendira. Egunien bieje bi ekarri, da gero lepoka jaso.
-Nora?
-M-Gora. Ta gero artua zurittu, aparte. Da gero porrusaldia.
-Basora iratara zein joaten zan lelengo ebaitzera? Zeuek?
-M-Bai, klaro. Ebai tta preparau ein biher. Batzuetan haxiek erueten zittuen. Da bestiok ba...
-Eta oso urrin zeren ida-sailak ala ez?
- (...) Hortxe...
-Zegatik zan hain inportantia iria?
-Iria? Hogetaka burkarak ekarten giñuzen, hogeta zortzi-beratzi bat burkara. Sabaiok itxi, bete, ta gero metak ein gaiñera.
-Lan gogorra, ezta?
-Satsa eitteko.
-F-Satsa eiñ eta ha gero solora atara-ta. Eneeee.
-M-Da ilbarrix zanian buelta emon satsai, ze-zeia egon daitten.
-Ilbarrixa zanian?
-Ilberan emon buelta. Aaii...
-Kortan emoten jakon?
-Kortan, kortan. Oiñ kortan ganauak pe danak-eta; bentanak -zuek "leihua" esaten dotsazue, ezta-, harek pe zerrau, haxeik pe etxakuela komeni behixe tta. Oiñ kanpuen txalok eta behixok eta. Edarto.
-F-Ipurdiko zulue be garbittu ondo.
-M-Aber zelan dien gauzak.
-Bai, zelan kanbixau dien, ezta.
-M-Dana zerrautu.

6. Felisa auzolanera alarguna zelako

- **Erref:** ELO-021/014
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:20:20. **Bukatu:** 00:21:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Bidegintza zenean egiten zen auzolana. Udalak zahagi bat ardo ematen zuen. Gizonen lana zen, baina Felisak egin behar izaten zuen alarguna zelako.

Transkripzioa

-Auzolanik eitten zan zuenetan?
-M-Ez, e, holantxe bidegiñen itten zanian, bai. Basora urtien birritan eta hona galtzaria arregletan hau kamiñuau egiñ aurretik. Ta aiuntamentuek emuten eben garrafoe bat ardu. Orduentxe eraten eben hamengo jentiek ardaue gure aiña. Bidegintza egunian.
-Lasuenetan, Lasuenetik ekartzen ziñuen? Lasuenien, San Juen kalien, ha bodegatxua, Lasuenenien.
-Egun ona izango zan haura, arduakin-eta.
-Bai. Ardaue edo baltza behintzet. Ardaue... (Barreak).

-Andrak-eta auzolanik-eta ez, ezta?
-Nik bai, ni jueten nintzen, neu joan [bihoten] gurien.
-Alarguna, alargunduta zeunden?
-Ni alargunduta neuen berrogei urte, berrogeta batekin, ez, berrogei. Baiña hiru umegaz. Kalien, kalien, etxie erre xakun. Orduentxe etxie erre xakun, handik sei hillebetera hil zan gizona.
-Etxia erre jatzuen, basarrixa erre jatzuen?
-Bai, Berrixon.

7. Etxea erre izanaren penarik ez

- **Erref:** ELO-021/015
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:21:30. **Bukatu:** 00:22:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Etxea erre zitzaien eta kalera jaitsi zen familiarekin bizitzera. Baina ez du horren penarik. "Lehenago erre balitz hoba" dio, auzoko bizimodua gatxa zelako.

8. Argiñetako elizpean bazkaltzen

- **Erref:** ELO-021/017
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:23:33. **Bukatu:** 00:24:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Martxeli behin baino gehiagotan familiak erdibidean zegoen Argiñetako elizpera ekartzen zion bazkaria, etxeraino joan beharrik ez izateko.

9. Eskekoak eta paragueroak

- **Erref:** ELO-021/019
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:26:37. **Bukatu:** 00:28:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Eskekoak asko ibiltzen ziren, "Porru" esaten zioten mondrauetar bat du Martxelek gogo. Paragueroak ere etortzen ziren, ontzi-konpontzaileak. Burlakantu bat kantatu ohi zieten.

10. San Esteban egunez etxea erre

- **Erref:** ELO-021/020
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:28:15. **Bukatu:** 00:29:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

San Estebanak dira Berrioko jaiak, jai inportanteak. San Esteban egunez erre zitzaien baserria. Orduan esandakoak.

11. Argiñetako Kofradia jaiak

- **Erref:** ELO-021/022
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:34:25. **Bukatu:** 00:36:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

<p>Abuztuaren 5ean ospatzen zen jaia. Txahala hiltzen zen. Astebete inguru pasatzen zuten atzera eta aurrera. Musika egoten zen. Bazkariarekin etortzen ziren. Jendea asko mozkortzen zen.</p>

Transkripzioa

-Eta hemen Kofradixia edo zeozer bada.

-Bai.

-Kofradixia. Ze historixa da hori? Zeintzuk egoten zien?

-Lehen kofradixia, txala hiltten eben bertan, hamen. Berrogeta hamar bat edo (erralde?), hamen inguruan topau dot nik haundiña. Hamentxe ibilli mozkor-mozkor eindda astebete baten. Batien astelehena dalako, bestien zapatua dalako ta...

-Fel: batien preparetan ta bestien [...].

-Eta zera, agura eta halako gure moduko zarrak eta, bata etzunda egon zala arbolapien, bestie zerien.

-Fel: Txarto, txarto.

-Txarto. Ardaa be bakizu, holakotxen baten, bestelan... Ura, iturrikua, hangua, Mendrakakua.

-Bai, edarra. Ha Reginan terrenuen egongo dok ha, ha bokia han dak, ha labaderua ta?

-Bai. Ura.

-Ixilik egon hadi, ixilik.

-Ta holakotxiek aprobetxetan zarrak.

-Baiña erromeixa eleganten bat be ingo zan.

-Bai, sasafoia ta...

-Zenbat urtian sansafoia ta. Hamen, bueno, jaixak...

-Gero bezkeittan etortzen, eta neu be bai etorritta nak hona, Kofradixako soziua. Maletatxua ta noberen kubiurtuak eta noberen basuak hartu ta ta etorri hona ta...

-Neu be ni aittaz mutikua nitzala birritan edo ta, garbantzuak eta

makillaua beratu barik. Gazixaua...! Ta gero ardaua eran mordo bat, ardaua eran eta mozkorra ugeri.

12. "Buzterriginak", bikote bilatzaileak

- **Erref:** ELO-021/023
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:36:05. **Bukatu:** 00:37:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Felisari auzoko batek topatu zion nobioa. "Buzterriginak" deitzen ei zitzaien bitartekari lanak egiten zutenei.

13. Haurdun ezkondu zen Felisa

- **Erref:** ELO-021/025
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:40:45. **Bukatu:** 00:42:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua

Laburpena:

<p>Denetik zegoen orduan ere nobioen arteko harremanetan. Guztiz aldatu da gizartearen ikuspegia. Haurdun ezkondu zen bera. Ez du ezkutatzeko.</p>

14. Dena pekatu

- **Erref:** ELO-021/027
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:44:10. **Bukatu:** 00:45:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

<p>Ezkondu aurreko harremanen kontra berba egiten zieten elizan. Lehenagoko bizimodua. </p>

15. Bodak eta eztei-bidaia

- **Erref:** ELO-021/029
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:45:48. **Bukatu:** 00:48:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Martxelek ez zuen egin eztegurik. Bidaia bai. Felisak, berriz, eztegua eta bidaia. Zirkuloan despedida eta Tanger jotetxean eztegu-bazkaria. Menua esaten digu. Donostiara ezkontza-bidaia.

16. Funcor-eko langile

- **Erref:** ELO-021/030
- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:48:18. **Bukatu:** 00:52:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Biek egin zuten lan Funcorren. Ondo hasi zen, baina poliki-poliki okerrera egin zuen. Berari gertatutako pasadizo bat kontatzen du Felisak.

17. Andrak Funcorren

- **Erref:** ELO-021/031
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:52:38. **Bukatu:** 00:53:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Hamalau andrek egiten zuten lan Funcorren. Lehenengo lau orduetan normal errenditzen ei zuen, baina gero ez.

18. Funcorren gauza onak

- **Erref:** ELO-021/033
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:54:07. **Bukatu:** 00:55:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

827 langile ei zeuden plantilan. Eskolak. Soldadutzara joandakoei soldata. Txirrindulari taldea. Oso pozik dago Felisa lantegiaz, nahiz eta azken txarra izan.

19. Hilario Azkarate pilotaria

- **Erref:** ELO-021/035
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:56:00. **Bukatu:** 00:57:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Urte batzuetan Elorriok fama handia izan zuen bere pilotariengatik. Hilario Azkarate hainbat urtez izan zen txapeldun.

20. Idi-probak eta apustuak

- **Erref:** ELO-021/036
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:57:20. **Bukatu:** 00:59:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

<p>"Matahombres" izeneko zaldibartar baten apustua. Idi-probak bazuten indarra sasoi batean. Pertsona batzuei buruzko komentarioak</p>

21. Pinudiak baino hobe errenta ona

- **Erref:** ELO-021/038
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:00:00. **Bukatu:** 01:01:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Pinuak ez du dirurik egiten gaur egun, eta hobe ei da hori baino pisu bat errentan izatea.

22. Euskara nagusi Elorrion

- **Erref:** ELO-021/039
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 01:01:00. **Bukatu:** 01:01:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Estudiatzen edo kanpoan egondakoren batek bakarrik egiten zuen erdaraz Elorrion. Besteek euskaraz. Berak apopiloekin ikasi zuen erdaraz.

23. Felisaren bizibideak eta errenteroen gorabeherak

- **Erref:** ELO-021/040

- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 01:01:55. **Bukatu:** 01:03:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Aisia » Taberna giroa » Hotelak eta pentsioak

Laburpena:

Apopilo-etxea izan zuen. Diru asko egin du, txindurri lanean. Errenteroak ziren. Zenbat ordaintzen zuten

24. Gerrateko kontuak

- **Erref:** ELO-021/042
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 01:04:06. **Bukatu:** 01:06:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Martxel mutikoa zelarik, trintxerak non zeuden erakusteko agindu zieten "nazionalek". Preso hartu zuten auzotar baten istorioa. Aita Amorebietan preso izan zuten, karlistei eman ei zielako botoa.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-04-10

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com